

TRÆMÆNDENE I HONDURAS

Træ fra skovene i Honduras er anerkendt verden over og bliver blandt andet brugt til dansk møbeldesign. Stiftstidende har mødt tre mænd, der alle lever af og for skoven. De fortæller om **strabadserne** i junglen, holdningen til de illegale skovhuggere og om at kende hvert et træ

SERGIO - EKSPERT I TRÆSORTER

I fem år har Sergio Elias Herrera været projektleder for et Danidafinansieret bæredygtigt skovforvaltningsprojekt i det nordlige Honduras med mere end 18.000 hektar certificeret skov.

Han mener, at den største udfordring i jobbet er at skulle favne så mange arters karakteristika og at manøvrere i så vanskeligt tilgængeligt et område.

- Den tropiske skov er vanskelig at administrere og den hårdeste form for skov at arbejde med. Man kan ikke køre til fældningsområderne i bil, ofte er junglen fyldt med farlige dyr, og så findes der hundredvis af træsorter, man skal kende, for at kunne bestride mit arbejde, fortæller han.

Indimellem drømmer han om at arbejde i en af landets nåleskove, hvor man kan køre direkte ud i sin bil, kun skal skelne mellem to slags træer og ikke frygte så meget for slanger.

- Det ville være såre let, men jeg anser nåletræsskove for enormt kedelige, konstaterer han og understreger med et smil, at han naturligvis nærer stor respekt for de danske skove til trods for deres mangel på forskellighed.

Den tropiske skov er svær at arbejde i. Både for dem, der som Sergio er dendrologer (ekspert i træers karakteristika) og dem, der skal fælde de gigantiske træer og fragte dem ned fra det yderst kuperede terræn.

- Biodiversitet er bestemt godt, men at holde styr på den er noget andet. Jeg tror, at der kun findes fire personer i Honduras, der har så omfattende viden som jeg. Primært fordi det slet ikke er økonomisk givtigt nok at beskæftige sig med de tropiske skove, som det for eksempel er i Costa Rica, hvor turismen er centreret omkring skovene.

Lærer nyt konstant

Personligt kender Sergio mere end 70 træsorter på fingerspidserne. Han ved alt om stammernes og bladenes udformning, barkens struktur, rodnættets arkitektur og meget, meget mere.

- Naturligvis fokuserer jeg mest på de kommercielle arter, men der er jo ikke nogen, der ved, om det ser anderledes ud om to år. Vi bruger 20-30 arter ad gangen, så resten skal jeg blot kunne administrere i forhold til genplantning og vedligeholdelse.

Hver gang han er i junglen, lærer han nye detaljer. Men efterhånden går der længere mellem åbenbaringerne.

Konstant nichejagt

Den første fase i hans ansættelse bestod af et pilotprojekt, hvor han undersøgte, om det i det hele taget var muligt at arbejde med de lokale skovgrupper, og om de kunne sælge træ og producere møbler af certificeret træ.

- Det gik de to første år med, og konklusionen blev, at det kunne man godt. Derfor valgte vi at fortsætte med projektet. Nu er vi i gang med strukturering og optimering af både skovdrift og produktion på værkstedet, som er ejet af kooperativet COATLAHL, der igen er ejet af en del af de certificerede skovgrupper, fortæller Sergio.

For tiden arbejder de på at finde internationale kunder, hvilket er en svær opgave. For priserne på certificeret træ i Honduras skræmmer mange, der sammenligner med priser andre steder, og de asiatiske producenter kan de sjældent matche. Den største møbelfabrik i Honduras er netop lukket, fordi dens salg af møbler til USA er udkonkurreret af asiatiske møbelproducenter.

- Danmark er vores største marked lige nu, og vi arbejder intenst på at få et marked i Holland. Mentaliteten i de to lande minder meget om hinanden, og tilsyneladende findes der mange mennesker, der er villige til at betale mere for deres møbler, når de ved, at de er med til at beskytte skovene og hjælpe lokalsamfundene, der virkelig kan mærke en forskel, konstaterer Sergio.

Illegale skovhugst

Det har været frustrerende for Sergio at overvære, hvordan nogle honduranere fælder løs i skovene og konsekvent vælger den nemme og ulovlige løsning.

- Det er ikke kun fordi, deres ulovlige skovhugst sænker priserne på markedet. Det irriterer mig også, at dem, der betaler høje skatter for at kunne drive certificeret skov, ikke tilgodeses af regering. Det ser heldigvis ud til, at det ændrer sig snart i forbindelse med en ny skovlovgivning. Det holder ikke i længden, at dem, der end ikke søger om tilladelser, ikke straffes, når de tages i at sælge ulovligt tømmer, skummer Sergio.

Den almindelige borger bekymrer sig ikke synderligt om skovens tilstand eller om produktionen af certificeret træ. De ser kun på prisen, og så er det billigste møbel altid bedst. Derfor skal der en mentalitetsændring til i Honduras.

- Vi laver oplysningskampagner sammen med Nepenthes for at fortælle befolkningen, at illegal skovhugst hverken er godt for skovene eller dem selv. De skal vide, at certificeret skov i sidste ende er positivt for alle.

TEKST OG FOTO: SIMON STAUN
sim@fyens.dk

CARLOS: FREMTIDEN LYSERE END NOGENSINDE

I mere end 30 år har Carlos Alberto Pinares været en del af skovene i Honduras. Siden han flyttede fra fødebyen Copan, der er berømt for sine ruiner, har han helliget sig skovarbejdet.

- Jeg har lært mange ting i skoven. Derfor vil jeg bruge de evner, jeg har tilegnet mig mindst et par år endnu, siger 50-årige Carlos.

Han har overvejet andre jobmuligheder gennem årene, men hans konklusion er altid, at han ikke kan finde andre stillinger, hvor livet og mulighederne er bedre.

- Det bedste ved mit arbejde er selve skoven og den friske luft. Skoven er nærmest et væsen i mine øjne.

Den del af arbejdet, han påskønner mest, er genplantningen, som de seneste år er blevet prioriteret højere og højere.

- Nogle gange sår vi fro, andre gange sætter vi små skud i skovbunden. Jeg kan godt lide tanken om, at man hele tiden sikrer, at der kommer nye træer, når man har fældet et gammelt. Selv om 30 år har været på ham, elsker han stadig det hårde slid.

En dag med fældning og udskæring af de kolossale træer kan stadig gøre ham helt salig.

- Vi fælder træerne og bærer dem ned til landsbyen præcis som for 30 år siden. Men vi er blevet trænet i at skære træet

bedre op for at mindske spildprocenten. Vi bruger også mere tid på at fravælge træet, hvis det er skævt eller indeholder for mange knaster, forklarer han.

Børn med disciplin

Selv om de ældste i gruppen er 60 år, tror han ikke, at han selv fortsætter mere end to-tre år endnu.

- Det kræver enormt meget disciplin og styrke at arbejde i skoven, derfor vil jeg hellere give alt, hvad jeg har i mig de kommende år og støtte gruppen maksimalt. Jeg er heldigvis aldrig kommet alvorligt til skade, så forhåbentlig undgår jeg det de sidste par år.

For Carlos blev oplært i, hvordan man behandler skoven optimalt, var han selv en af dem, der brugte skoven forkert.

Han afbrændte og fældede blandt andet til agerbrug.

- Det kan jeg jo godt se nu ikke var så smart. Men man bliver klogere med alderen. Efter at samarbejdet med FSC begyndte, har jeg kunnet se det fornuftige i certificeret træ. Jeg kan godt lide tanken om, at det træ, jeg henter i skoven, er anerkendt og sælges til udlandet. At det bruges til noget så flot som designmøbler i Danmark er helt fantastisk. Det gør mig virkelig stolt.

Skovgruppen har aldrig haft et marked for. Derfor ser Carlos Alberto Pinares meget lyst på fremtiden.

- Fremtiden har aldrig set så lys ud. Derfor håber jeg, at mine tre børn vil afløse mig i gruppen. De burde have disciplin nok, siger han med et stolt smil.

VITALINO FIK HAS PÅ DEN ILLEGALE SKOVHUGST

54-årige Vitalino Reyes Portil kommer fra byen Mezapita i Honduras. Han arbejder som skovarbejder og bestrider på syvende måned posten som regnskabsfører for den lokale skovgruppe Reyes og Associerede.

Tidligere kunne han kalde sig præsident for det lokale kooperativ, som han har været en del af i 12 år. De fire år, han var præsident, brugte han det meste af sin tid på at lave forvaltnings- og hugstplaner sammen med Nepenthes og forsøgte derudover at afmærke gruppens store skovområde.

- Når jeg ser tilbage, er jeg faktisk ret stolt over mit arbejde som præsident og ikke mindst over, at vi sammen med Nepenthes formåede at komme den illegale skovhugst til livs i vores 1400 hektar store

område, fortæller Vitalino Reyes Portil og forklarer, at de illegale skovarbejdere nu har søgt ud i skovområder, hvor risikoen for at blive opdaget ikke er så stor.

Han har selv gået mange gange rundt om sit kooperativs skovområde og afmærket træerne, så skovgruppen kan kontrollere, at alt går lovligt til.

- Tidligere havde vi besøg af illegale skovarbejdere hver anden uge. Men vores afmærkninger og patruljeringer ser ud til at hjælpe, konstaterer han med et stolt smil under det brede overskæg.

På en måde kan han godt forstå, at der

er mænd, som føler sig fristet til at fælde ulovligt. For skovgruppen må kun fælde et bestemt antal kubikmeter om året, og det betyder, at når der er flere medlemmer i gruppen, bliver indtægten for den enkelte mindre.

- Mændene tjener i forvejen kun 14.000 lempiras om året (ca. 4000 kroner), så de er ikke just positive over for nye medlemmer. Men forhåbentlig kan den kommende skov- og patruljeringer se ud til at hjælpe, konstaterer han med et stolt smil under det brede overskæg.

lov løfte loftet for, hvor meget træ vi må fælde, og så vil det give endnu mere mening at få indlemmet de tilbageværende illegale skovarbejdere i gruppen. Der-

med undgår vi konflikterne i lokalområdet mellem de legale og illegale skovarbejdere, forudser han.

Forbedrer omdømme

Vitalino har allerede bemærket en forskel i lokalområdet, efter at skovgruppen er begyndt at producere certificeret træ.

- Samarbejdet med Nepenthes og FDB har betydet, at vi har kunnet købe nye borde og aircondition til vores skole. På den måde forbedrer skovgruppen sit omdømme i landsbyen og får flere til at synes, at certificeret skovdrift er vejen frem, konstaterer Vitalino og tilføjer, at det også er blevet nemmere at sikre en højere pris for træet, nu da han kan forklare kunderne fordelene og betydningen af certificeret skovdrift.

FAKTA

BÆREDYGTIGT TRÆ

COATLAHL: Kooperativ med base i La Ceiba, Honduras. Afsætter træ til det lokale og internationale marked. COATLAHL leder en FSC-gruppecertificering for 14 skovgrupper på nordkysten. Det betyder, at COATLAHL er ansvarlig for at opfylde certificeringskrav og dokumentation over for FSC.

FSC: Forest Stewardship Council er en international non-profit mærkningsordning. I en FSC-skov bliver der ikke fældet mere træ, end skoven kan nå at reproducere. Samtidig er FSC en garanti for, at dyr og planteliv bliver beskyttet, og at de mennesker, der arbejder i skoven, er sikret uddannelse, sikkerhedsudstyr og ordentlig løn. www.fsc.dk

Yaruca: Skovgruppe, der forvalter 1400 hektar skov, ejet af staten. Gruppen skal opmåle og plante træer, overvåge om der foretages illegal hugst eller bosættelser samt udarbejde forvaltnings- og hugstplaner. Yaruca-kooperativet producerer ca. 300 blokke pr. måned.

Nepenthes: Miljøorganisation, der gennem projektarbejde i lokalområder og lobbyisme arbejder for bæredygtig brug af verdens skove. Både de danske og regnskoven. www.nepenthes.dk